

KS' arbeid for kommunesektoren 1. kvartal 2010

Interessearbeidet

Arbeidet for bærekraftige framtidige velferdstjenester er videreført blant annet gjennom å synliggjøre utfordringene i media, i form av brev om velferdskommisjon til statsministeren, finansministeren og partienes stortingsgrupper. Denne saken er drøftet i møte med finansministeren, seminar med finanskomiteen og Arbeiderpartiets velferdsgruppe. Møter er avtalt, både med Høyre, FrP og KrF sine stortingsgrupper. Det er avholdt eget seminar med Helse- og omsorgskomiteen og Kommunalkomiteen om samhandlingsreformen, og kommunenes syn på sin framtidige rolle som leverandør av helsetjenester der folk bor.

KS deltok i høring i kommunal- og forvaltningskomiteen om gjennomgang av særlovshjemler for statlig tilsyn med kommunene. Komiteen delte de synspunktene KS la fram på høring i komiteen; nemlig at statlig tilsyn skal avgrenses til kontroll med lovligheten av de pliktene kommunene er pålagt - ikke lokalpolitisk skjønnsutøvelse. Flertallet i komiteen ser behov for en videre utredning av KS' forslag om en egen tvisteløsningsordning mellom stat og kommune hva gjelder statlige tilsyn.

Faste møter med regjeringen (konsultasjoner)

I forbindelse med årets første konsultasjonsmøte, tok KS særskilt opp problemet med det økende, akkumulerte premieavviket. Avviket skyldes at de faktiske pensjonspremiene som kommunesektoren betaler overstiger de beregnede kostnadene som føres i regnskapene. Notat om saken ble oversendt KRD etter konsultasjonsmøtet. Økte kommunale kostnader knyttet til nye lovkrav om universell utforming tatt opp. KS tok også opp barnehagefinansieringen som vil være på dagsorden også til neste konsultasjonsmøte, forut for kommuneproposisjonen. Materialet fra konsultasjonsmøtene publiseres på nettsidene ks.no, og er også omtalt i Kommunal Rapport.

Styrke kommunenes interesser og handlingsfrihet:

KS deltar i en arbeidsgruppe sammen med Husbanken som ser på bedre utnyttelse av de boligsosiale virkemidlene.

KS har i møter gitt innspill til departementets arbeid med ny forskrift om kommunenes finansiering av private barnehager. Det er tatt initiativ for en tydeligere ansvars- og rollefordeling mellom statlig og kommunalt barnevern. Innspill er gitt fra Rådmannsutvalget, flere av fylkestyrene og storbynettverket. Det samarbeides med Barne- og likestillingsdepartementet og direktoratet (BLD/Bufdir) om en veileder for inngåelse av samarbeidsavtaler mellom Bufetat/fagteam og barneverntjenesten i kommunen.

Arbeidet med kartlegging av kommunenes utgifter til flyktninger og asylsøkere er gjennomført, resultatene vil foreligge omkring 5. mai. Undersøkelsen av kommunenes utgifter til voksenopplæring er slutført og kvalitetssikret. Arbeidet med å kartlegge vertskommuners utgifter til transittmottak ble avsluttet i januar.

KS følger opp utviklingen med nedbygging av mottak. Det arbeides for økt kommunal drift gjennom asylsøkerutvalget (ledes av Gunnar Berge).

Kommuneøkonomien:

Den årlige budsjettundersøkelsen for kommuner og fylkeskommuner ble gjennomført med høy svarprosent og ga et representativt bilde av kommunenes budsjetter for 2010. Hovedbudskapet var at kommunesektoren øker tjenestetilbudet i 2010, men ”drar fremdeles kredittkortet”. Resultatene fra budsjettundersøkelsen nasjonalt og fylkesvis ble presentert på strategikonferansene.

Regnskapsundersøkelsen for kommune og fylkeskommuner 2009 ga en resultatprognose som viste at sektoren fortsatt har for svak økonomi. Undersøkelsen ble lagt fram i god tid før statens oppsummeringer og tydeliggjør KS som ekspertorganisasjon.

Publikasjonen ”Kommunene og norsk økonomi” 1/2010 ga en god beskrivelse av den økonomiske situasjonen i sektoren.

Dokumentasjonen over ble aktivt brukt sammen med andre analyser (blant annet om demografikostnader) overfor TBU og konsultasjonene, samtidig som den er presentert på strategikonferansene og i en rekke andre relevante sammenhenger, som for eksempel innledninger for KLP og Fagforbundets styre, samt møte med sentralbanksjefen før lønnsoppgjøret.

Budsjetteringsgrunnlag er levert kommunene og fylkeskommunene gjennom rask oppdatering av ”KS’ prognosemodell” og umiddelbar oppdatering av løpende skatteinntang.

FoU

Det er igangsatt et FoU-prosjekt for å analysere om statlig initierte reformer overfor kommunesektoren er fullfinansiert og hva fullfinansiering i realiteten betyr.

Det er også initiert et FoU-prosjekt om omfanget av kommunenes rapportering til staten, blant annet hvor mye tid og ressurser som brukes på rapportering og hvilken nytteverdi dette har.

Det er planlagt tre dagsordenssettende FoU-prosjekter:

- ”Klimaendringenes konsekvenser for kommunal infrastruktur”
- ”Kommunal rapportering – omfang og nytte”. Det sistnevnte vil utføres på basis av samarbeid mellom KS og KR D.
- ”Drivkrefter og konsekvenser for kommunal velferdsproduksjon”.

Når det gjelder de mellomstore FoU-prosjektene er det planlagt sju prosjekter:

- ”Utvikling av en beregningsmodell for reduserte klimagassutslipp i kommunesektoren”
- Sammenligning av virkemidler for reduserte klimagassutslipp fra veitransport i kommunene
- Innovasjon og nyskaping i kommunesektoren
- Effektiviseringsarbeid i kommunene – hva er resultatene
- Kostnader og kvalitet ved sykehjem/hjemmetjeneste – hvordan bør kommunene satse?
- Samarbeid mellom kommune og frivillig sektor – muligheter og forutsetninger
- Metoder for å lage skatteanslag i egen kommune

Det er planlagt seks små prosjekter:

- Offentlighet kontra lederrekruttering – motstridende behov?
- Influensaepidemien og informasjon fra statlige myndigheter til kommunene
- Bruk av assistenter og lærere uten godkjent utdanning i grunnskolen
- Gruppe/klassestørrelse i grunnskolen
- Status på ledelse/ledelsesutvikling i kommunale helsetjenester
- Internkontroll i kommunene – en veileder

EU/EØS

KS har gjennom CEMR bidratt til å sette søkelyset på regelverket for offentlige anskaffelser. CEMR har startet et påvirkningsarbeid overfor europeiske myndigheter for å få regelverket revidert.

I samarbeid med ESA og FAD, har KS utviklet et faktaark om regelverket for offentlig støtte for å bedre informasjonen. KS har gjennom artikler på nettet og i nyhetsbrev rettet oppmerksomheten mot saker i ESA som både har fått positive og negative utfall for kommunene.

KS har deltatt i utviklingen av et forslag til en ny nettside for EU/EØS informasjon rettet mot kommunesektoren, i samarbeid med KRD, UD og Oslo kommune. Lansering av siden ventes i slutten av 2010.

KS har sammen med den islandske søsterorganisasjon vært aktive pådrivere for etablering av EFTA/EØS-forum for lokalt og regionalt folkevalgte. Konstituerende møte i forumet vil trolig bli holdt i juni.

KS' Europakonferanse ble arrangert i mars med ca. 80 påmeldte deltakere. Overordnet ramme for konferansen omhandlet det å skape et handlingsrom og utnyttelse av mulighetene som finnes i EØS. CEMRs arbeid ble her synliggjort.

Nye oppgaver for fylkeskommunen:

KS har i nært samarbeid med fylkesordførerne og de fylkeskommunale fagkollegiene bidratt i planleggingen av Regjeringens kontaktkonferanse med fylkeskommunene, som ble avviklet i mars. Temaene for årets konferanse var først og fremst fylkeskommunenes nye oppgaver innenfor samferdsel, regionalpolitikk, fagskoler, landbruk, miljø og kultur. I tillegg var utdanning på nytt på dagsorden med fokus på frafall. Fylkesordførerne var godt tilfreds med opplegget og ønsket at nåværende modell videreføres.

KS har ansvaret for å koordinere arbeidet med å implementere ordningen med regionale forskningsfond. De første utlysningene av fondsmidler skjer før sommeren.

Avtalen om delt eierskap i Innovasjon Norge mellom staten (51 %) og fylkeskommunene ble undertegnet i mars. KS har hatt sekretariatsoppgaver knyttet til å få avtalen på plass og har ansvaret for planlegging av det første møtet i samarbeidsforumet mellom eierne.

KS og Samferdselsdepartementet har samarbeidet om innholdet i retningslinjene for planlegging og opplegget for neste Nasjonale transportplan (NTP). Det har vært viktig å få på plass fylkeskommunenes og storbyenes rolle i neste planleggingsprosess, samt få kollektivtransport inn som sentralt tema. KS har i stor grad fått gjennomslag for disse synspunktene.

Bedre lokaldemokrati:

KS har gjennomført lokaldemokratiundersøkelser i 50 kommuner i løpet av 1. kvartal 2010, som viser hvordan innbyggerne og folkevalgte vurderer lokaldemokratiet i sin kommune. KS ved regionkontorene har besøkt alle 50 kommunestyrene hvor prosjektet har blitt presentert, samt at alle kommunestyrerepresentantene har besvart et spørreskjema. I de samme 50 kommunene er det gjennomført en innbyggerundersøkelse.

De samlede resultatene fra lokaldemokratiundersøkelsen ble lansert på Kommunedagene.

Det meldte seg til sammen 90 kommuner sommeren 2009, som ønsket å gjennomføre lokaldemokratiundersøkelsen. De 40 resterende kommunene fikk rett før påske tilbud om gjennomføring før sommeren.

Arbeidet med å utvikle Folkevalgtprogrammet for valgperioden 2011 – 2015 er startet opp med utgangspunkt i evaluering av forrige programs innhold og gjennomføring.

Det er gjennomført folkevalgdager i et mindre antall kommuner.

Interkommunalt samarbeid og eierskap:

Det har vært avholdt et seminar om interkommunalt samarbeid og regionråd for inviterte kommuner og KS-ansatte, som oppsummerte kunnskapen om hvordan samarbeidet fungerer for tida, hvilke svakheter samarbeidet har og hva som er framtidige utfordringer. Det arbeides videre med dette som utgangspunkt, med mål om at KS skal engasjere seg sterkere faglig og prosessmessig på feltet, også med bakgrunn i utfordringene samhandlingsreformen vil medføre. Hovedstyret vil bli forelagt en sak om temaet.

KS Eierforum har fastlagt sin årsplan og begynt planleggingen av konferanse for medlemmene i juni.

Frivillighet:

Det er arrangert en nettverkssamling innen frivillighet, der 30 kommuner deltok. KS har sammen med Frivillighet Norge vært i møte med kulturministeren med sikte på å bli enige om en Plattform for samhandling mellom offentlig og frivillig sektor. Kulturministeren ønsket foreløpig ikke en slik plattform, men foretrakk å etablere en trepartsdialog mellom de partene.

Arbeidsgivervirksomheten

Hovedtariffoppgjøret pr. 1. mai 2010

Gjennom arbeid i utvalg sammen med arbeidstakerorganisasjonene har vi spesielt vurdert behovet for endringer i kommunesektorens lønssystem, forhold rundt uønsket deltid og lønnsutvikling for høyskolegruppene. Disse utvalgsarbeidene er nå avsluttet og vil, bl.a. sammen med FoU-prosjektet "Lønn som fornying – kommunale topplederers syn på lønns- og forhandlingssystem som arbeidsgiverpolitisk virkemiddel", utgjøre en del av grunnlaget for forhandlingene i hovedoppgjøret. FoU-prosjektet ble avsluttet 31. januar. Forhandlingene er startet og vi gjennomfører nå hovedtariffoppgjøret i samsvar med tilbakemeldinger fra våre medlemmer gitt gjennom strategikonferansene, fylkesmøtene og mandat gitt av Hovedstyret.

I tillegg er også forberedelser i organisasjonen og blant våre medlemmer i forhold til konfliktberedskap startet.

Lønns- og personaldata pr. 1.12. 2009 ble ferdigstilt 20.02. 2010 og ga grunnlag for TBSK-rapporten til partene for lønnsoppgjøret. "Hovedoversikten" er derved klar for skriftlig publisering. E-verksrapporten publiseres på www.ks.no. Statistikk og analyser til det partssammensatte utvalg knyttet til lønn for utdanningsgrupper er utarbeidet.

Analysene viser at årslønnsveksten 2008-2009 for KS-området var 4,6 %. Dette tallet inkluderer alle ansatte i fylkeskommuner, kommuner inkludert Oslo kommune, konkurranseutsatte virksomheter, E-verk og andre bedriftsmedlemmer.

KS har beredskap og er proaktiv med hensyn til heltid, deltid og likelønn. KS medlemmer skal ha reel innflytelse på tariffhandlingene.

Offentlig utvalg om medvirkning og medbestemmelse

Regjeringen ved Arbeidsdepartementet har oppnevnt et partsammensatt utvalg som har utredet de lovbestemte ordningene som regulerer bedriftsdemokrati, medbestemmelse og medvirkning i arbeidslivet. KS var representert i utvalget. Arbeidet er nå avsluttet og utredningen ble lagt fram for Arbeidsdepartementet 1. mars.

Kurs/opplæring av medlemmene innen lov og avtaleverk

I første kvartal er det avholdt kurs av hhv en og to dagers varighet i fem forskjellige tema innen lønns- og arbeidsvilkår for kommunalt ansatte. 120 kommuner er invitert til kursene.

Ny IA-avtale

Ny IA-avtale og protokoll ble inngått 21. februar for perioden 2010 – 2014. Det er lagt vekt på raskere tiltak, styrke legenes rolle, tettere oppfølging av alle parter på alle nivå og flere tiltak rettet inn mot sektorer/bransjer med særlige utfordringer.

For kommunesektoren innebærer dette spesielt pleie- og omsorgssektoren, barnehager og renholdssektoren. Medlemmene er orientert gjennom B-rundskriv og det er etablert en ny portal på hjemmesiden www.ks.no/ia. Det er etablert et sykefraværsteam i KS for å bistå medlemmene og sikre oppfølging av avtalen, i godt samarbeid med KS i fylkene.

Arbeidsmiljø

Materiell for å forebygge trusler og vold på arbeidsplassen er utarbeidet i samarbeid med andre arbeidslivsorganisasjoner, for bruk i helse-, sosial- og utdanningssektoren.

KS deltar i et arbeidsmiljøprosjekt ledet av Arbeidstilsynet, «321= sammen om et bedre arbeidsmiljø». Målet er bedre arbeidsmiljø, lavere sykefravær, økt pensjoneringsalder og nye arbeidsmetoder. 14 kommunale sykehjem er med i prosjektet.

FoU om strategisk kompetansestyring

På bakgrunn av enighet i tariffhandlingene i 2008 om kompetansekartlegging ble det iverksatt et FoU-arbeid for å følge opp dette tiltaket. Rapporten er utarbeidet av Asplan Viak og Fafo og ble presentert i april. Rapporten vil være et bidrag til forhandlingene og til videre dialog med medlemmene. Resultatene av evalueringen viser at en stor andel av kommunene har gjennomført formalkompetansevurdering og en relativt stor andel har gjennomført realkompetansevurdering. Rapporten ble presentert på et frokostseminar og det utarbeides et verktøy til bruk i kommunene.

Aksjon helsefagarbeider – ny satsing

Det har det siste året vært vekst i søkingen til helsefagarbeiderutdanningen. Dette er en positiv utvikling da det er forventet mangel på denne kompetansen på sikt. Det er enighet mellom eierorganisasjonene om videreføring av Aksjon helsefagarbeider med en utvidet målgruppe – å rekruttere voksne til utdanningen. Den nye satsingen starter opp sommeren 2010.

Strategisk arbeidsgiverpolitikk gjennom utviklingsverksteder (UTV)

Det er iverksatt syv UTV, og tre nye er under planlegging. Det er fra tre til åtte kommuner i hvert UTV, som går over 12 måneder med fire samlinger. Dette skjer i nært samarbeid med KS i regionene. Over 30 kommuner er med, og deltar med selvvalgte tema/prosjekt. Helhetlig arbeidsgiverpolitikk og identitet – og omdømme er de mest valgte. I alle UTV inngår nærvær/sykefravær som tema fra KS, og noen velger å videreføre dette som selvvalgt prosjekt i utviklings- og gjennomføringsfasen.

Likestilling og ikke-diskriminering

KS har selv, og i samarbeid med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet utviklet og gjennomført flere tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering. KS har forbedret tilbudet om statistikkgrunnlag for medlemmenes egen likestillingsrapportering. Diskrimineringsrett var tema på det årlige arbeidsrettskurset i regi av KS Advokatene, samt på to regionale samlinger. En konferanse om likestilling og mangfold ble arrangert i Oslo. Prosjektperioden for prosjektet mangfold i ledelse ble slutført. Arbeidet med likelønn har vært videreført gjennom arbeidet i partssammensatt utvalg som ser på avtalestrukturen også i et likelønnsperspektiv. Medarbeiderundersøkelsene som tilbys medlemmene gjennom bedrekommune.no inneholder spørsmål om opplevd diskriminering og integrering.

KS deltok i departementets utarbeidelse av veilederen til aktivitets- og rapporteringsplikten. Veilederen ble sendt fra KS til alle landets kommuner og fylkeskommuner. KS deltok i forberedelsen av regjeringens konferanse om et familievennlig arbeidsliv. KS deltar i departementets arbeid med erfarings- og holdningsundersøkelse blant tillitsvalgte og arbeidsgivere i forhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten. KS ledet juryarbeidet for Mangfoldsprisen. KS ga innspill til regjeringens arbeid med handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering.

Advokatene

KS Advokatene har gjennomført planlagte aktiviteter og har hatt et jevnt høyt aktivitetsnivå i hele første kvartal.

Utviklingsarbeidet og satsingene

Helsesatsingen

Helsesatsingen har i hovedsak rettet sitt arbeid inn mot innholdet i St. meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen: Rett behandling – på rett sted – til rett tid, som skal behandles i Stortinget den 27. april 2010.

KS har etter at stortingsmeldingen ble fremlagt, jobbet rundt tre hovedpilarer:

Den første har vært å skaffe kommunesektoren et bredere og dypere *kunnskapsgrunnlag* gjennom kontakt med kompetansemiljøer, ressurspersoner og fremfor alt gjennom KS FoU.

Følgende FOU-prosjekter er startet opp i 2010:

- Allmennlegetjenesten og kommunale styringsmuligheter
- Samhandlingsreformen og samhandlingsmodeller

Den andre pilaren har vært *medlemsforankring*. Gjennom deltakelse og dialog på Strategikonferansene og andre regionale møtearenaer med medlemmene har KS dannet seg en oversikt over medlemmenes oppfatning av de største utfordringene i Samhandlingsreformen. Generelt er det stor entusiasme og engasjement knyttet til samhandlingsreformen fra kommunenes ståsted. Spørsmålene i debatheftet for vårens strategikonferanser knyttet til temaet om Samhandlingsreformen er behandlet av fylkesmøter/fylkesstyrer, og det er gjort en sammenstilling av uttalelsene.

Den tredje pilaren er *konsultasjonsordningen/ interessepolitikk*. Samhandlingsreformen har vært tatt opp med hensyn til utfordringer knyttet til likeverdighet mellom helsetjenestenivå, IKT-strategi, behovet for etter- og videreutdanning, ønske om prøveprosjekter innen kommunesamarbeid, finansiering og konkrete samhandlingsutfordringer.

Nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet 2007-2010 mellom Helse- og omsorgsdepartementet og KS har vært behandlet gjennom konsultasjonsordningen.

Innholdet i stortingsmeldingen ble behandlet i KS Hovedstyre den 26. januar. KS hadde eget høringsseminar med Helse- og omsorgskomiteén og Kommunalkomiteén i Stortinget den 4. februar.

KS FoU om finansieringsordninger for bedre samhandling med skepsis til kommunal medfinansiering har fått stor oppmerksomhet. Det er nedsatt et statssekretærutvalg fra fire departementer, og KS skal bidra aktivt i det videre utredningsarbeidet.

Helsesatsingen – regionene

Samhandlingsreformen er det enkeltområde som er høyest prioritert i regionene i 2010. Hver region har avsatt 1-1/2 stilling til å arbeide innenfor dette området. Det skjer svært mye på dette området rundt i landet både i KS regi og på andre arenaer.

Alle regioner melder også om at det er etablert ulike samarbeidsgrupper mellom kommunene, og helseforetakene. Hvem som deltar i slike grupper varierer noe, noen steder er det primært kommunene, KS og helseforetakene, andre steder er også fylkeskommunene og Fylkesmennene trukket inn i arbeidet.

Utdanning

Skoletinget 2010 ble gjennomført i januar med nesten 500 deltakere. De folkevalgte med ansvar for grunnskole og videregående opplæring ga uttrykk at dette må KS fortsette med og videreutvikle. På Skoletinget ble FoU-rapporten "Kom nærmere" presentert. 23 kommuner har vært involvert i dette prosjektet om hvordan man lykkes som skoleeier. Det har vært stor etterspørsel etter innlegg og oppfølging av rapporten. Skoletinget synliggjør KS som en viktig utdanningspolitisk aktør. Tidspunkt for neste Skoleting er satt til mars 2012.

GNIST partnerskap for en helhetlig lærersatsing følges godt opp av KS både sentralt og regionalt, samtidig som forventningene fra statens side til innsats fra KS er større enn KS har ressurser til. 10. februar arrangerte Kunnskapsdepartementet en samling for alle koordinatorene for GNIST regionalt. Både fylkesmennene og KS har tatt ansvar for denne jobben.

9. mars ble GNIST- kampanjen ”Har du det i deg” lansert. I den forbindelse avholdes det såkalte stjernemøter i fem byer i landet. Målgruppen for stjernemøtene er vordende lærerstudenter. KS har i 1.kvartal også vært sterkt involvert i en arbeidsgruppe som særlig har jobbet med veiledning av nyutdannede, nytilsatte lærere, jfr avtale mellom KS og KD.

I mars behandlet Hovedstyret saken ”Bedre kvalitet i barnehage og grunnsopplæring” hvor seks innsatspunkter ble vedtatt for økt kvalitet og bedre gjennomføring i videregående opplæring. Vedtaket ligger til grunn for det videre arbeidet i utdanningssatsingen.

I første kvartal er det også gjort avtaler mellom KS og to av de fire utdanningsmiljøene som tilbyr lederutdanning for nytilsatte rektorer, den såkalte ”rektorskolen”, slik at arbeidsgiverrelaterte spørsmål og avtaleverket blir en del av denne utdanningen.

Utdanning – regionene

Utdanning er sammen med samhandlingsreformen det høyest prioriterte arbeidsområdet for regionene.

Regionenes arbeid er primært knyttet opp til tre ulike hovedområder: Skoleeierrollen, skoleledelse og kvalitet og innhold i skolen. Eksempler på lokal aktivitet er:

- GNIST samarbeid/partnerskap er etablert i alle fylker. Oppmerksomheten har særlig vært rettet mot rekruttering til lærerutdanningene, etter- og videreutdanning og veiledning av nyutdannede.
- KS er ansvarlig for både skoleeier og skolelederforum i mange fylker.
- Har etablert et tettere samarbeid med Ungt Entreprenørskap i noen fylker.
- Konferanser med tema frafall i videregående skole, tidlig innsats m.m.
- I KS BTV er ”Styring av utdanning” etablert som etterutdanningstilbud til skoleeiere i de 3 fylkene. Første samling gikk av stabelen 2.-3.mars med nærmere 70 deltakere. Alle tre fylkeskommunene deltar.

Klimasatsingen

Den foreslåtte finansieringsordningen for lokale klimatiltak, KLOKT, er presentert for en rekke politiske miljøer og i ulike konferanser og medieutspill. Modellen er også omtalt i Klimakur 2020, som er fagetatenes grunnlag for den kommende klimameldingen. Også internasjonalt er modellen presentert, bl.a. på en konferanse i Eurocities.

KS har bidratt aktivt til at den internasjonale klimakampanjen ”Earth Hour” i år omfattet 162 kommuner og fem fylkeskommuner, som er en betydelig oppgang fra 107 kommuner i fjor.

Det er fremmet flere saker til hovedstyrebehandling i KS, blant annet en anbefaling om fylkeskommunene som forhandlingsorgan for KLOKT, KS som støttestruktur for den internasjonale ordføreravtalen Covenant of Mayors og hovedtrekkene i KS sitt hørings svar på Klimakur 2020.

KS har et løpende samarbeid med Enova. Nettstedet www.norskeklimakommuner.no er videreutviklet. I tillegg er arbeidet for å lage et web-basert verktøy for klima og energiplanlegging for kommunesektoren godt i gang. Om lag 85 % av kommunene og alle fylkeskommunene har, eller er i ferd med å få en klima- og energiplan.

Livskraftige kommuner

I første kvartal deltok i underkant av 200 kommuner i Livskraftige kommuner fordelt på 31 nettverk. Flere nettverk har avklart at de viderefører engasjementet gjennom sine ordinære regionsamarbeid eller gjennom nye samarbeid.

Felles samling for Grønne energikommuner og klimanettverkene i Livskraftige kommuner er gjennomført med stor deltakelse.

Nettverksarbeid for økt kvalitet og effektivitet

Nettverksaktiviteten i effektiviseringsnettverkene er økt, men den reduserte kapasiteten gjør at man ikke kan imøtekomme alle interesserte og behov. Totalt 12 nettverk for 93 kommuner er i arbeid – sju nye er igangsatt og fem er videreført fra 2009. Av nettverkene er fire på pleie/omsorg, tre på skole, to på barnevern, en på barnehage, en på psykisk helse og en for Robek-kommuner. Totalt 15 ulike brukerundersøkelser er benyttet av 149 kommuner.

Kvalitetskommuneprogrammet

Kvalitetskommuneprogrammet startet i 2007 som et samarbeid mellom KS, Staten og forhandlingssammenslutningene innen kommunal sektor, med mål om å bedre kvaliteten i overleveringen av kommunale tjenester, redusere sykefraværet i kommunal sektor og styrke kommunesektorens omdømme. Programmet avsluttes 31. juni i år.

NIBR har som ekstern evaluator sammen med NOVA og IRIS evaluert programmet. Det er to hovedkonklusjoner. Den ene konklusjonen viser at programmet har hatt en gunstig utvikling på sykefraværet. Den andre konklusjonen indikerer at kvalitetskommunene i mange tilfeller har lyktes i å bedre kvaliteten på tjenestene, slik brukerne opplever det i sitt møte med tjenesteyter.

Det gjennomføres fem regionale sykefraværskonferanser i avslutningshalvåret. To er gjennomført i første kvartal; i Tromsø og Trondheim, med godt besøk og topp evaluering.

Sekretariatet har redusert bemanningen i 2010; tilpasset noe lavere aktivitet med hensyn til oppfølging av kommuner. Ressurser går hovedsaklig til sykefraværskonferansene, resultatrapportering og nyhetsproduksjon.

Innovasjon

Innovasjonsalliansen møttes 25. mars, for diskusjon om kommunenes hovedutfordringer og mål. Alliansen består av 16 kommuner og to fylkeskommuner, samt flere departementer og direktorater og andre organisasjoner og virksomheter.

KS har i samarbeid med NHO etablert prosjektet Nasjonal Leverandørutvikling. Prosjektets kick off fikk god oppmerksomhet i media, og tre av de største kommunene er med som partnere i prosjektet, i tillegg til KS.

KS har i perioden gjennomført en nettverkssamling med kommuner på østlandsområdet, for å få fram behov og innovasjonsideer innen pleie og omsorg. Ideene som kom fram der, jobbes det nå videre med. Det er også en samling under planlegging i KS Vest.

I løpet av 2010 skal Norges Forskningsråd etablere inntil seks nye sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). Sintef arbeider nå med en søknad om opprettelse av et senter for velferdsteknologi. KS og NHO støtter Sintefs initiativ. I første kvartal har KS bidratt med å etablere kontakt mellom Sintef og kommuner som kan være aktuelle inn i SFI. 15 kommuner har meldt sin interesse for deltakelse.

Som oppfølging av St.meld. nr. 7 (2008-2009) om; Et nyskapende og bærekraftig Norge, er det nedsatt et utvalg som skal utarbeide en NOU om innovasjon og omsorg. KS Innovasjon og utvikling deltar i sekretariatsarbeidet for utvalget.

Etikk

27 nye kommuner vil styrke etisk kompetanse i helse og omsorg. Prosjektet Samarbeid om etisk kompetanseheving har nå tatt opp nye deltagere til pulje 4. I alt 123 kommuner er i gang med lokale etikksatsinger. Deltagerkommunene var i mars invitert til vårkonferanse i etikkarbeid, et samarbeid med Seksjon for medisinsk etikk, ved Universitetet i Oslo og KS. I mars ble det også avholdt en erfaringskonferanse med 80 deltagere i Stavanger, blant annet om erfaringer med systematisk etikkarbeid kan gi dokumentert nedgang i sykefraværet.

Styrevervregisteret er fremdeles i god vekst og teller snart 8.000 personer. 53 kommunalt eide bedrifter og 338 kommuner har besluttet å gi ledere og folkevalgte mulighet til registrering.

Ledelse

Det er levert en ny FoU om rådmannsrollen - mestring og årsaker til turnover. Rapporten er fulgt opp av KS gjennom et eget notat om "Livet på toppen" der ulike strategier for å styrke rådmannsutøvelsen generelt, og rekruttering av kvinner til rådmannsstillingen spesielt er beskrevet. FoU om utviklingen av kommunal organisering - flate strukturer - er slutført. Rapporten er klar til publisering i forbindelse med Kommunedagene. Det er initiert et nytt mindre FoU-prosjekt med formål å kartlegge behov for ledelsesutviklingstiltak innen helse- og omsorgssektoren i kommunene, blant annet opp mot Samhandlingsreformen.

E-kommune

KS jobber svært aktivt gjennom CEMR, og med flere europeiske samarbeidspartnere på IKT-området. KS' e-kommunestrategi er oversatt til engelsk og brukes som mal for utviklingen av en europeisk e-kommunestrategi.

KS har gjennomført nettverk i Agder, Sør- og Nord-Trøndelag. Flere regioner har meldt sin interesse for tilbudet. KS har søkt midler fra EU, og fått støtte på om lag 2,7 millioner kroner til å oppskalere prosjektet.

KS har gjennomført to møter i fagråd for IKT i utdanningen, påbegynt revidering av Fagplanen for IKT i grunnsopplæringen, og sørget for at IKT ble tema på Skoletinget.

KS bistår fylkeskommunene i utvikling av avtale med Norsk Helsenett, og har dessuten gitt innspill til strategi for Norsk Helsenett SF, og påbegynt arbeidet med revisjon av strategidokumentet IKT i helse- og omsorgstjenesten.

I perioden er det sendt ut to nyhetsbrev fra KS IKT-forum, til ca 430 personer. Det publiseres løpende artikler på nett, og KS IKT-forum hadde to sider i KS Aktuelt nr. 2.

Flink med folk i første rekke

133 kommuner deltar pr i dag med 148 lokale prosjekter. Det opprinnelig satte måltallet på 215 kommuner er besluttet redusert i forhold til dagens budsjettrammer. Prosjektkommunene søker å heve kvaliteten på tjenestene innen ledelse og brukermedvirkning, for å styrke samhandlingskompetansen og arbeid med strategisk kompetansestyring.

Sammen for utsatte barn og unge

Prosjektet Sammen for barn og unge, om bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge, følger oppsatt milepælsplan. Samarbeidet er formalisert med BUFdir, Helsedir og RBUP sør/øst. I samarbeidet ligger avtale om gjennomføring av fem regionale konferanser, gjennomføring av pilot for opplæringsprogram med RBUP og fire av deltakerkommunene.

Arbeid med trygghet og kriminalitet

Arbeidet med å utvikle en standardisert kommunal spørreundersøkelse for å kartlegge hva ungdom gjør og hvordan de har det i, er til utprøving i enkelte kommuner i Rogaland. Undersøkelsen av trygghet i det offentlige rom som er gjennomført i åtte kommuner av forskere ved PHS, er ferdig rapportert og ble presentert på KS trygghetskonferanse i april. Det er utarbeidet en sak til Hovedstyrets møte i april om KS skal utarbeide en veileder om tiggging. Det er også utarbeidet en sak til fylkestyret i KS Hedmark og Oppland om hva KS bør gjøre for å motvirke trusler og sjikane mot lokalt folkevalgte

Det er innledet et samarbeid med Justisdepartementet, Kriminalitetsforebyggende råd, Politidirektoratet og TrygVesta om en konferanse på fem steder i landet om trygghet/kriminalitetsforebygging. KS følger to prosesser i Vestfold og Telemark om kommunenes arbeid overfor de mest utsatte barn og unge, et prosjekt i Buskerud (i regi av Husbanken) om ”Ungdomsvennlig tettstedsutvikling” og et stedsutviklingsprosjekt på Fjell i Drammen med et klart fokus på forebyggende arbeid.

Internasjonale prosjekter

FN-organisasjonen Habitat arrangerer verdenskonferanser *World Urban Forum (WUF)* hvert annet år. WUF 5 var i år lagt til Rio de Janeiro i Brasil, 22. – 26- mars. Gunn Berit Gjerde fra Hovedstyret deltok i forumet.

KS er engasjert i diverse internasjonale prosjekter, blant annet:

- 3-årig MIC-program på Vest Balkan.
- MIC-partnerskap i Øst-Afrika.
- Forhandlinger om ny EØS finansieringsordning for 2009-2014.
- Partnerskap med UD i to program; regional utvikling og likestilling.
- Sammen med arbeidslivsparter for å utforme EØS-fond for trepartssamarbeid og anstendig arbeidsliv.
- Sju pilotland i Europa som arbeider med indikatorutvikling for 12 prinsipper for godt styresett.

KS Internasjonale prosjekter vil i møtet 2. juni distribuere sin årsrapport for 2009, til orientering for hovedstyrets medlemmer.

Medlemsorganisasjonen og konsernet

Hovedstyret

Hovedstyret har i første kvartal hatt to møter og behandlet 14 saker. Blant sakene er ny mønsteravtale med Kopinor, sak om pensjonsordning for folkevalgte, mandat for tariffoppjøret, sak om fylkesveinettet, sak om jordvern. Det er også vedtatt posisjonsdokument om kvalitet innen barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Et viktig posisjonsdokument om samhandlingsreformen er behandlet og fulgt opp med seminar med Helse- og omsorgskomiteen og møte i KS med Kommunalministeren. Hovedstyret har også hatt møter med Kommunal- og forvaltningskomiteen og seminar med Finanskomiteen.

I tillegg har Hovedstyret behandlet en notatsak om kommunale oppreisningsordninger for tidligere barnehjemsbarn og gitt administrasjonen råd for videre håndtering. Blant store orienteringssaker til styret kan spesielt nevnes arbeidet med ny IA-avtale

Landsstyrets planlagte møte ultimo februar ble flyttet til 28. mai.

Strategikonferanser/ fylkesmøter

Fylkesmøtene har fått en styrket formell rolle, tilbakemeldingene fra fylkesmøtene er oppsummert. I oktober gis en tilbakemelding til fylkesmøtene om hva som er oppnådd.

Årets konferanser samlet ca. 1800 deltakere, der 382 av 448 kommuner og fylkeskommuner var representert. Fylkesmøtene - som i de fleste fylker var lagt til strategikonferansene, samlet atskillig færre deltakere – 588 av 959 delegater. Deltakernes tilbakemeldinger fra strategikonferansene er gjennomgående gode, med stort engasjement. I tillegg til behandling av det årlige debattheftet, fokuserte konferansen på samhandlingsreformen. Den noe lave deltakelsen på fylkesmøtene tilsier at denne møteplassen ikke helt har funnet sin form ennå.

Styre og rådmannsutvalg

Det er i utgangspunktet budsjettert med fem møter i et fylkesstyre og fire møter i de lokale rådmannsutvalg i løpet av året. Flere regioner melder om aktivitet i disse organene som går ut over dette.

Blant aktuelle temaer som for tiden behandles i regionene kan nevnes:

- Møter med de lokale stortingsbenkene
- Nesten alle de lokale rådmannsutvalgene er nå referansegrupper for ulike FoU prosjekter i regi av KS
- Kostnadsnøkler i nytt inntektssystem:
De fire nordligste fylkene har hatt et eget prosjekt knyttet til bosettingsmønster og avstand. Prosjektet er avgrenset til å analysere grunnskoletjenesten i kommunene. KRD støttet prosjektet med 400.000 kroner. KS i Østfold/Akershus, KS BTV og KS Sogn og Fjordane har også arbeidet med nye kostnadsnøkler.
- Lokaldemokratiundersøkelsen:
KS i regionene har vært i deltakerkommunene og presentert undersøkelsen og mottatt svarene fra kommunestyremedlemmene. KS vil også dra til de samme kommunene i mai for å presentere resultatene.

- Medlemsbesøk:
Flere regioner inviterer seg til kommunebesøk for å styrke medlemsdialogen. For eksempel har KS Oslo vært i to bydeler. Hedmark/Oppland har vært i tre kommunestyre. Også KS Rogaland har foretatt slike besøk i 2010. Noen fylkesstyre, blant annet Agder og Hordaland legger nå noen av sine styremøter til en kommune. Dette blir meget godt mottatt.
- Arbeidsgiverområdet:
KS i tre regioner driver ulike utviklingsnettverk knyttet til arbeidsgiverstrategi (AGS 2020). Alle KS regionene drifter også ulike arbeidsgivernetter / personallederforum og andre samarbeidsfora blant annet med NAV. Hovedfokus dette kvartalet har vært sykefravær og ny IA avtale. Rekruttering og forberedelse til tariffoppgjøret har vært andre sentrale tema.
- Ny plan- og bygningslov.
Kommunene tilbys nå kurs og oppfølging i regi av KS og Fylkesmannen i en del fylker
- Innovasjon
KS Agder har et Framtidsverksted for seks kommuner med vekt på frivillighet, og også et nettverk for fire kommuner med teknologi som tema. Velferdsteknologi var tema for studietur til Danmark for rådmenn i Hedmark/ Oppland. Samme region drøfter nå med Høgskolen i Gjøvik muligheten for å opprette et Senter for Velferdsteknologi.
- EU/EØS:
I Nord-Trøndelag arbeides det med å etablere en egen stilling som Internasjonal Koordinator i et treårig prosjekt. De fleste kommunene i fylket har fattet vedtak om å delta. KS Agder har bistått medlemmene i gjennomføringen av to EU finansierte prosjekter angående likestilling.
- Kommunale oppreisningsordninger for barnevernsbarn:
KS Oslo har hatt fagansvaret for en FoU som kartlegger situasjonen rundt i landet. FoUen presenteres medio april. KS i en del andre fylker har på ulikt vis vært involvert i arbeidet med slike ordninger den senere tid.
- Barnevern:
Flere fylkesstyre – blant annet Hordaland og Rogaland har behandlet saker om barnevernet dette kvartalet, og gitt innspill til en hovedstyresak i april. Hovedfokus har vært på oppgave- og ansvarsforhold mellom det kommunale og det statlige barnevernet.

Storbysamarbeidet

Det er gjennomført ett møte med KS storbyteam og ett møte med det administrative utvalget. Saker som ble behandlet var; Sykefravær, inntektssystemet, samhandlingsreformen, deltakelse i FoU referansegrupper, brev fra NBBL om støtte til bygging av boliger og avtalen mellom byene og KS. Byene har også levert egne innspill til hovedstyresak om samhandlingsreformen og til sak om barnevern.

KS Innkjøpsforum (KSI)

KSI arbeider i tråd med den handlingsplan for 2009-2010 som er vedtatt av fagrådet. KSI har avholdt to fagrådsmøter i første kvartal. Planlagt årssamling på Hurtigruten i april ble avlyst på grunn av islandske vulkanutbrudd og kansellerte fly.

Koordinator har sammen med KS Advokatene holdt den første samlingen for deltakere på nytt Sertifiseringskurs for offentlige anskaffelser.

KSI og KS Advokatene har gitt innspill om utfordringer med offentlig samarbeid og anskaffelsesregelverket. Fra en del medlemmer og andre ytres det ønskes om ikke KS i større grad kan utfylle det arbeidet som skjer i regi av KSI, vedrørende de mange utfordringene som knytter seg til praktiseringen av lov om offentlige anskaffelser, særlig blant små kommuner.

KS Bedrift

Styret i KS Bedrift har vedtatt en handlingsplan for 2010 som har ett overordnet mål og syv delmål som bygger opp om hovedmålet. De syv delmålene er innenfor: Kommunikasjon og samfunnskontakt, arbeidsgiverpolitisk arbeid, næringspolitisk arbeid (energi, avfall, havn, brann, revisjon, vann og avløp, rehabilitering/helse og fagtekniske tjenester).

KS Bedrift er aktiv både på medlemspleie og rekruttering av nye medlemmer. I løpet av årets første kvartal har KS Bedrift fått seks nye medlemmer, mens fire er utmeldt - grunnet opphør/fusjon. Medlemstallet har dermed økt fra 510 til 512.

Bedriftsstyret (BS) skal behandle egen tertialrapport 7. juni. Hovedstyret får alle saker fra BS som referatsaker.

Kommunikasjon og omdømme

KS har i første kvartal fått mye igjen for å uttale seg om tema som har preget nyhetsbildet sterkt over en kort periode og egne saker med stor nyhetsverdi. Totalt har KS blitt omtalt i pressen 2.765 ganger i første kvartal. Av vektete artikler har 812 vært positive og 47 negative. Media når bredt ut til medlemmene: Det er fire ganger så mange oppslag i lokalmedia som i riksmidia. Overvåkingsbyrået Retriever har gitt en analyse av annonseverdien for KS og verdsatt den til vel 50 millioner kroner for førstekvartal.

KS har vært synlig og fått ut sitt budskap i debatten rundt sykkelønn og IA-avtalen. KS var raskt ute med å kommentere innbyggerundersøkelsen til Difi og fikk mye respons på det. KS sin anbefaling om åpenhet ved å legge kommunenes postjournaler på nett fikk også en del omtale.

KS' egen undersøkelse på kommunenes prioritering av skolen fikk god respons samtidig som den ble en motvekt til Utdanningsforbundets undersøkelse om kutt i skolen. I sak om likelønn fikk KS ut budskapet, men en slik sak kan slå begge veier i opinionen.

KS fikk stort utbytte av å være først ute med pressemelding i forhold til Gjedrems årstale. I tillegg stort oppslag om kommunens gjeldsøkning og økt strømpris. Saken om innovasjonsalliansen og samarbeid om leverandørutvikling med NHO ga også respons.

Andre saker KS har blitt referert på er statlig tilsyn, barnevern, involvering i EU-saker samt samhandlingsreformen. I tillegg har påskekrim på ks.no gitt KS stor synlighet i media i hele landet og presentert KS på en lettere måte enn normalt.

Det er avholdt pressebrief om KS' budsjettundersøkelse, og en lukket orientering for utvalgte kommentarjournalister om årets tariffoppgjør. Det er også lagt ned store ressurser i en kommunikasjonsplan før offentliggjøring av en undersøkelse om kommunale oppreisningsordninger for tidligere barnevernsbarn, som er kritisk for kommunesektorens og KS' omdømme.

Negative saker:

De negative sakene med størst oppmerksomhet er den langsomme utviklingen i antall kvinnelige rådmenn samt angrepet fra Uniolederen i spørsmålet om likelønn.

Nyhetsbrev og brukerundersøkelser

De elektroniske nyhetsbrevene etter styremøtene synliggjør Hovedstyrets medlemsstyring av ressursbruken i KS. Etter styremøtene er det sendt ut tre elektroniske nyhetsbrev med melding om at de bør gå fra ordfører til alle lokale folkevalgte og fra rådmenn til kommunale ledere. Det er også sendt ut seks elektroniske faktaark, spesielt rundt økonomi (Kostra og budsjett).

ks.no: Som resultat av brukerundersøkelser er det gjort en rekke forbedringer, utviklingsarbeid og opprettinger på ks.no. Antall sidevisninger og besøkende totalt for første kvartal har økt kraftig (rundt 20 % for begge) i forhold til fjerde kvartal 2009. Antall besøkende er jevnt omkring 12 000 besøkende ukentlig (mot 10 000 ved målingen i fjerde kvartal 2009). Det mest besøkte temaområdet er naturlig nok Arbeidsgiver, med Lønns- og arbeidsvilkår som det mest ”populære” undertema.

Medlemsavisen KS Aktuelt: Det har vært utgitt to utgaver av KS Aktuelt i 2010 – hver med 12 sider.

- 1) Årskavalkade med omtale av de viktigste resultater og tema fra 2009
- 2) Ordinær utgave med bred omtale av Internasjonale prosjekter og e-kommune.